

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek, 1908. október 2.

203. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 22)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hóra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Az a bizonyos akta.

Fura kis história ez a statisztikai aktalopás, amit a „Népszava“ közlése világgá hozott. Sok mindenféle világot vet ez a kissé komikus história.

Mindenekelőtt különösen az a komikus, hogy az annyira titkolt akta ép azoknak a kezébe került akiktől legjobban akarták volna titkolni. Mert meglehet, hogy kell azt az aktát titkolni még egyelőre a király előtt is, de bizonyos, hogy mindenesetre a nép előtt akarták eltitkolni.

Mert iszonyu komikus dolog, hogy az ügyet letárgyalja az egész ország, mielőtt a miniszter a benfenteseit megkérdezte volna, tetszik-e nekik vagy sem. A dolog u. i. egészen másképp fest, ha a javaslatokat senki sem ismeri még. A miniszter az egyes törzsfőket és őrszemeket külön-külön kapacitálhatja és miért is ne kapacitálná őket? A legtöbbje ugy sem tudna kifogást tenni. Így aztán szép csöndben előre leverheti a javaslat pilléreit, a közvéleményt a legkönnyebb áthidalni. Ha egyszer a törzsfők s őrszemek le vannak kötve, kénytelenek a minisztert tüskön-bokron keresztül követni.

És íme azok a fránya cucilisták hamarabb kapják meg a javaslatot, mint maga a miniszter! Most már nem lehet kapacitálni senkit, senki obligóban még nincs és van ideje meggondolni, hogy vállaljon-e obligót. És ha a vihar úgy talál megindulni a javaslat ellen, hogy elfuvással fenyegeti, hát nem lesz olyan bolond entusiasta, aki ekzsponálja magát érte.

Most úgy áll a miniszter, mint a magányos szálfá a viharban, — könnyen elbánik vele, amugy meg a közzététele már egészen az erdőközepén érte volna, egész erdőt pedig a vihar sem tud legyűrni.

Egyszóval igazán nem szép dolog volt a tizedrész meg szinguláris munkás uraktól, egy kegyelmes, eleven minisztert ennyire zavarba hozni. Ezeknek az embereknek nincs ur nevelésük, egy országért egy minisztert megpirítani, holott az igazi ur virtus még az, hogy egy miniszterért rápirítanak egy országra.

De van még egyéb komikum is a dologban. Az a bizonyos fenyítő feljelentés. Mert ez vagy komédia volt, vagy bolondság. Nem volt komédia. Bolondság volt.

Kisült, hogy nem is volt lopás és a végén kiderült, hogy a kis bolondságból nagy tanuság merithető. Az a vigasztaló tanuság, hogy a statisztikai hivatalban nem lopnak és sikkasztanak. Elvégre ez a vigasztaló ilyen — Apponyi szerint — gyöngé és erőtlén országban, ahol igen sok helyen lopnak és sikkasztanak, hogy legalább a statisztikai hivatalban az adatokból nem lopnak. Ugy örködnek a köpcös meg ösztövé numerusokra, mint a szentek. Az igaz, hogy évenként néhány száz ezer magyar elsikkad a statisztikánkból, de azokat nem a statisztikai hivatal sikkasztja el, hanem Amerika.

De ha már a komikus részletekkel bibelődöm, hát a legkomikusabb komikumról sem feledkezhetem meg. A legkomikusabb az, ahogy megesett a dolog. Ennyi esze nem volt a tek hatóságnak, hál' Istennek van detektiv, az felvilágosította a minisztert, hogy nem muszáj volt itt lopni, hisz a nyomdában is lehetett egy példánnyal többet nyomtatni.

Lehetetlen! Hiszen csak husz példány volt megrendelve és azt mind hiány nélkül átadták.

Megolvasta a főnök, alfőnök, irnok, díjnok, de még a hordár is, aki haza hozta a nyomdából. Nem, — a husz példány mind megvolt, többet meg nem volt szabad lehekto grafálni. Tessék ismerni annak a rabbinusnak a híret, aki így kiáltott fel, mikor elbeszéltek neki, hogy egy hive a szent szombati napon nyitva tartja a boltját:

— Minek tartja nyitva az az ostoba, mikor ugy se szabad neki eladni!

Hogy is lehetett többet csinálni, mikor csak husz példány volt megrendelve? No aztán meg süketnéma volt a szedő. Valóságos süketnéma.

Mekkora ész! Hogy a titok ki ne szívároghasson, süketnéma munkást alkalmazni! Ez elmés, több, lángelmés gondolat. Az embernek a Féval-féle regények komor titokzatossága jut eszébe, vagy Napoleon Rustemje, aki némán ölt fekete orcával. Mert nagy dolog az, ha egy ember süket is, néma is. A süket nem hallja a számokat, a néma nem tudja kifejezni.

Nert nem lehetetlen ám, hogy egy ilyen cucilista azt a 15 ezer numerust mind fejből megtanulja, valamig azt a husz példányt lehuzza.

Erről volt jó a süketnéma munkás. Ha megtanulja is, ki nem fecsegheti!

Arra aztán igazán nem lehetett gondolni, hogy ez a süketnéma meg se próbálja az egész aktának bemagolását, hanem ahelyett egy példánnyal többet fog lehuzni.

No de ilyet! Végre egy kormány előrelátásának is van határa.

Hír szerint ankétet hívnak össze a miniszteriumban, hogy mikép lehetne a jövőben elkerülni hasonló baleseteket. Hogy mit határoz az ankét, még sejteni sem lehet.

Talán lehetne venni egy hektográfot, egy korona 80 fillérért és házi kezelésben — persze egy szemfüles őrszem felügyelete alatt — lehuzatni ezentul a husz példányokat?

Vagy ez a megoldás azért nem kell, mert nincs benne elég komikum?

A horvátok panaszra mennek. A horvát-szerb koalíció végrehajtó-bizottsága — mint Zágrábból jelentik — a legutóbbi napokban ülést tartott, amelyen főleg ama magatartást vitatták meg, amelyeket a delegáció horvátországi tagjai a delegáció tanácskozásában tanusítani készülnek. A horvátok, hír szerint, ugy a bosznia-hercegovinai állapotokat, mint a

jelenlegi horvátországi viszonyokat szóvá fogják tenni.

A végrehajtó-bizottság egyuttal elhatározta, hogy a koalíciót október 21-ére Zágrábra teljes ülésre hívja össze. Ez ülésen Horvátország 88 választókerülete közül 56 lesz képviselve. Ez ülésnek nagy fontosságot tulajdonítanak, mert a legmesszebbmenő határozatokról lesz szó. A horvát koalíció ugyanis egy emlékirat tervével foglalkozik, amely a külföld informálására szolgálna és amelyben a horvátok azt panaszojják, hogy a kormány az alkotmányt ignorálja, hogy a törvény határozott intézkedése ellenére az országgyűlést nem hívják egybe és hogy a kormány a nép akaratát semmibe sem veszi. Ebben az emlékiratban a nagyszerb propaganda miatt letartóztatott szerbek helyzetéről és a bírák magatartásáról is informálni akarják a külföldet.

Ogrizovics Mile és Nikola brlogi lakosokat letartóztatták. Az a vád ellenök, hogy az ismert tüntetések alkalmával fákat döntöttek Rauch báró automobilja elé, amivel a bíróság nézete szerint orgyilkosság kísérletét követték el a bán ellen.

Accurti kir. ügyész Pozsegából Nova-Gradiskába utazott, hol szintén letartóztatások várhatók.

Rauch Pál báró, horvát bán szerdán este Budapestre érkezett.

Az étkező kocsik mizériája.

Az a kereskedő, aki kihasználja vevője kényszerhelyzetét s drága pénzért rossz árut ad: nem reális kereskedő és tehet ellene a vevő nemcsak úgy hogy nem vásárol nála, de akkép is, hogy a törvény segítségét kéri. Minden vállalatra áll ez a tétel, csupán a Hálókocsi társaság a kivételével.

Arról, hogy méregdrágán fizeteti meg az ágyait ez a nemzetközi társaság, ne essék most szó, mondhatják erre azt is, hogy akinek nincs pénze hálókocsira, ne utazzék benne. De a társaság kezelésében vannak a vasuti étkezési kocsik is, és az már nem a milliommosságtól van függővé téve, hogy megéhezik-e valaki például Budapest és Fiume között, vagy sem.

Tizenhárom óras ez az ut, s ez alatt az idő alatt legalább egyszer bemegy az étkezési kocsiba az utas, s azért megy be, mert éhes, mert kényszerhelyzetben van. Valósággal orcapirító az a flegma, amely étel elnevezés alatt részint kotyvasztékot, részint megemészthetetlen husdarabokat talál föl az étkezési kocsi asztalára.

Arról is lehetne beszélni, hogy ugy fizetetik meg az ételt, mint bármelyik elsőrangú vendéglőben, de jól van fizetessék. Hanem adjanak is olyasvalamit a pénzért, ami megérdemli az étel nevet.

Ettől már, ó utas, levest az étkezési kocsiban? Volt hányó-ingered ezután a szappanizú lé után? Vagy küzdöttél már, ó utas, az étkezési kocsinak roastbeaf-nek nevezett csizmatalpával? És hány napig érezted a gyomrodban a mázsányi súlyt?

E sorok íróját tegnap kényszerítette arra a végzete, hogy a Fiume—Budapest vonalon tehát tizenhárom óras ut alatt egyszer az étkező kocsiba menjen. Bement, mert éhes volt és evett és most azon gondolkodik, vajjon szerződéses viszonya van-e a Hálókocsi társaságnak a karlsbadi fürdőigazgatósággal is? Mert egy ilyen vasuti vacsora egyhónapi karlsbadi kurát kíván. E sorok írójának volt szerencséje ismerni a vasuti table d'hote-ot, azt hitte tehát, hogy észszerűen cselekszik, ha étlap szerint rendeli az ételt. Sikerült is kapnia — barna sonkát és bagariából való ramsteaket, sőt kávét is, olyat, aminőt a Liliom-utcai kávémézésben sem mernek fölszolgálni.

Kinek kötelessége segíteni ezen az állapoton?

Vagy talán olyan szerződése van annak a miliomos osztálynak, amelynek az állam, hogy fizeti a bért, de viszont azt tesz amit akar? Semmit sem lehet az ellen tenni, hogy a kényszerhelyzetben levő utast kihasználják?

A feleletre az kíváncsi, akiből az államvasut és a társaság él: a közönség. Mégis csak vérlázító, hogy az állam nyújtson segítő kezét arra, hogy vasutján az utast kihasználhassák. Próbáljon a kereskedelmi miniszter vagy az államtitkárja végig enni egy menüt az étkezési kocsiban, majd lesz szerencsájuk egy kis Karlsbadhoz és majd megtanítják a Hálókocsi társaságot arra, mit neveznek reális kereskedésnek.

A közönséghez!

1908. október elsejével új előfizetést nyitunk „A Tengerpart”-ra, mely Fiuménak egyetlen, független, a hatalomtól meg nem vásárolt magyar napilapja és öt év óta megalkuvás nélkül küzd itt a fiumei magyarság érdekeiért és törekvéseiért.

„A TENGERPART”

nemsokára hatodik évfolyamát kezdi meg és a legutóbbi évek zavaros sajtóviszonyai között egyetlen állandó támasza és zászlóvivője volt a fiumei magyarságnak. Igérjük, hogy e célunknak a jövőben kétfoldozott erővel és buzgalommal fogunk megfelelni és minden lehetséges módon szolgálunk a fiumei magyarságot, melynek szeretete és támogatása

„A TENGERPART”

egyedüli talpköve volt eddig és lesz a jövőben is.

„A Tengerpart” előfizetési ára:

Egész évre	24 korona
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy óra	2 „
Egyes szám ára	6 fillér.

Telefon 229. sz.

„A TENGERPART”

szekeressége és kiadóhivatala.
Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház I. em.

UJDONSÁGOK.

— A kormányzóhelyettes megérkezése. Wickenburg István gróf, cs. és kir. kamarás kormányzóhelyettes a ma délelőtti gyorsvonattal érkezett haza hat heti szabadságáról. A pályaudvaron a kormányzóság tisztviselői kara testületileg fogadta, amelynek élén Kankovszky Ferenc miniszteri osztálytanácsos meleghangú üdvözlő beszédet intézett hozzá, amire a gróf meghatóttan válaszolt. A kormányzóhelyettes már ma ismét átvette a kormányzóság vezetését.

— A „Ferenc Ferdinánd” vízrebocsátása. Triesztben tegnap délelőtti bocsátották vízre Ausztria-Magyarország legújabb csatahajóját, az „Erzherzog Franz Ferdinand”-ot. A vízrebocsátási ünnepen óriási közönség vett részt s jelen voltak Mária Jozefa főhercegnő és fia, Károly Ferenc József főherceg, továbbá István főherceg és családja. Az utóbbiak yachtukon tartózkodtak s itt volt Mária Josefa főhercegnő és Károly Ferenc József főherceg is. A hajó keresztanyai tisztét Mária Anunziata főhercegnő töltötte be, míg Ferenc Ferdinánd főherceget fivére, Ferdinand Károly főherceg képviselte.

Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok a főhercegnőhöz intézett beszédében hangzott, hogy az új hajó, mely őfelsége szakadatlan gondoskodásának és a monarchia népei áldozatkészségének köszöni létét, első hajója azon hadosztálynak, melyet egy kiselejtett osztály pótlására építenek, A tengernagy kifejezést adott a haditengerészet büszkeségének és örömeinek a felett, hogy ő felsége elrendelte, hogy az új hajó Ferenc Ferdinánd főherceg nevét viselje. Mária Anunziata főhercegnő kifejezte abbéli reményét, hogy a hajó díszes lesz flottáknak és zászlóját mindig becsülettel fogja viselni. A vízrebocsátás a legnagyobb pontossággal ment végbe, a Stabilita Technico előtt felkörben álló hadihajók üdvözlései és az ünnepi vendégek, a nagyszámban megjelent közönség és a hajógyár munkásainak zúgó ovációi közepette.

— A „Szent István” zátonyon. Az Adria tengerhajózási társaság „Szent István” gőzöse, mely mint már megírtuk, Oportóból Glasgowba menet Ramsay Island közelében zátonyra jutott, Chertizza kapitány parancsnoksága alatt állott és magyar lizittel, valamint egyéb áruval volt megrakodva. Az Adria igazgatóságának értesülése szerint a hajó fara teljesen víz alá merült és a folytonos heves szél a hajó helyzetét veszedelmessé teszi. A hajó előreszében levő rakomány eddig nem szenvedett a víztől. A mentési munkálatok nagy eréllyel folynak és ha a rossz idő elmúlik, a hajót valószínűleg sikerül majd megmenteni. Rolland az Adria műszaki felügyelője elutazott Ramsay-Islandba, hogy a mentési munkálatoknál személyesen intézkedhessenek.

— A buccariak Rauch ellen. Az új horvát iskolahajó a napokban érkezett Németországból Buccariba, ahol nagyszabású hajószentelési ünnepély lesz, amelyen mint már jeleztük, Rauch báró bán és Mixics kulturoszályfőnök is részt vesznek. Buccari képviselő-testülete tegnap titkos ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy nem vesz részt a felszentelésen és a bán ünnepies fogadtatásán.

— A Salsette elindulása. A „Salsette” angol kirándulási hajó, amely majdnem két napig tartózkodott kikötőnkben, tegnap este elindult Utjában felkeresi Velencét, Nápolyt, Génúát és Marseillet.

— Megőrült ember. Clarich János munkás a napokban hirtelen megőrült. A mentők tegnap szállították az örültek házába.

— Garden-party Abbaziában. A nemzetközi tengeri gyógyászati kongresszus tagjai tiszteletére tegnap este a Quarnero kavéház előtt rendezett garden-party fenyésen sikerült. Az egész tér óriási dróthálózatra felszerelt száz meg száz villamos izzólámpa fényétől valóságos nappali fényárban uszott. A középső nagy palma fölé villamos lámpákból épített óriási koronát még Fiuméből is lehetett látni. A tengeren két gőzös és Abbazia valamennyi csónakja égő lampionokkal feldíszítve tarkította a képet.

A kongresszuson résztvevő orvosok frakkja és számos rendjelei kiváltak a Quarnero kavéház terraszát zsufolásig megtöltő válogatott közönségből. Játszott a fürdőzenei Helmesberger karnagy vezetése alatt, a cigányzenekar és a tengeren egy olasz mandolina zenekar. A világ minden nyelvén beszélő kongresszisták alik tudtak betelni a pazar képpel. Tizenegy óra körül megkezdődött a tánc, melyben a kongresszus résztvevőivel érkezett számos gyönyörű asszony és leány is résztvevett.

Itt említjük meg, hogy a tegnapi nappal véget ért a kongresszus tulajdonképeni előadásai és ma már az Abbaziába érkezett körülbelül 120 kongresszista egy része, 15 belga és francia orvos elutazik a Lido-társaság meghívása folytán Velencébe és a Lidora.

— A horvátok és az interparlamentáris konferencia. Zágrábból jelentik: Eickhoff tanár, az Interparlamentáris unió német csoportjának elnöke a következő levelet intézte az Agramer Zeitunghoz:

A tisztelt Szerkesztősséggel e hónap 20-iki szíves levelére röviden a következőket kívánom felvilágosításul közölni.

Először: Nem kaptam egyáltalán horvát részről oly iratokat, amelyek telve lettek volna Magyarország és Apponyi gróf elleni invokációkkal és a gróf urnak csak azt mondtam, hogy ilyenmü nyomtatványok egész sorát kaptam. Tulajdonképpen tehát az írásbeli beadvány és nyomtatvány fogalmának összetévesztéséből keletkezett kis félreértés forog fenn.

Másodszor: Memorandum a szó tulajdonképeni értelmében tudtommal ugyan nem érkezett az interparlamentáris unióhoz, tényleg azonban beérkezett a horvát képviselők világos kérése, hogy őket a berlini konferenciába fogadják be. Irodánk először megadta az engedélyt abban a feltevésben, hogy a horvát képviselő urak tagjai az interparlamentáris unió egyik nemzeti csoportjának. Ez az eset azonban nem állott fenn, aminek következtében felvételük iránti határozatunkat vissza kellett vonnunk. Az önök levelében említett három képviselő urnak (Zegorac, Rojics és Surmin) ezt részletesen kifejtettem. Különösen Surmin dr. ur ismerte el, hogy teljesen korrektul jártunk el, mert csak az Union interparlamentaire egyik nemzeti csoportjának tagjai bírnak az alapszabályok szerint azzal a joggal, hogy az unió egyik konferenciáján résztvegyenek. Ez okból

ajánlottam is Surmin dr. urnak, hogy a horvát képviselők lépjenek be a magyar csoportba. Az, amit eleinte hittem, hogy külön csoportot képezhetnének, közjogi okokból ismét kétségessé vált előttem. A bajor, württembergi stb. képviselők szintén nem alkotnak külön csoportot, hanem a német csoporthoz csatlakoznak. Surmin dr. ur ki is jelentette nekem, hogy Budapestre visszautazva, főlkereai Apponyi grófot, hogy vele a horvát képviselőknek a magyar csoporthoz való esetleges csatlakozásáról tárgyaljon. — Teljes tisztelettel Eickhoff tanár.

— Horvátországi hírek. Tegnap Rajacsics és Gyurkovics főispánok Budapestre utaztak, ahová ma követte őket Crnkovics osztályfőnök. Rauch báró már Budapesten van és itteni politikai körök véleménye szerint ez a tömeges utazás összefüggésben van a tartománygyűlés összehívását illető tanácskozásokkal. — A hétszemélyes tábla Wildernek, a „Pokret” szerkesztőjének tizennégy napi fogházbüntetését hét napra szállította le. Wildert tudvalevőleg Gavranics főispán megsértéseért ítélték el. — A „Hrvatska” írja, hogy Suffley egyetemi tanárt, akit most neveztek ki, nemcsak a diákság, hanem a polgárság is bojkotálni fogja, mert Crnkovics osztályfőnök kreaturájának tartják.

— Megszökött fürdővendégek. A cirkevencai Thérápia-szálloda igazgatósága tegnap telefonon feljelentést tett a rendőrségen, hogy Pap György nevű budapesti fürdővendége három személyből álló családjával száz korona szállodai adósság hátrahagyásával megszökött. A rendőrség keresi a finom vendégeket.

— Öngyilkos leány. Tegnap a késő délutáni órákban egy leány megmérgezte magát, mert betegsége életuntá tette. Zuzulich Pierina huszonkétéves leány, aki szüleivel és testvéreivel lakott együtt a Via Serpentina 7. számú házában, hosszabb idő óta buskomorságban szenvedett. Semmihez sem volt kedve a regényolvasáson kívül s a sok ideálista irányu regény olvasása azt a hitet keltette benne, hogy ő nem e földről való. Téves hitéhez egy testi hibája is csatlakozott, ami elkecseregette tette s gyakran hangoztatta, hogy öngyilkos lesz. Igéretét tegnap be is váltotta. Délután egyedül volt otthon, a szomszédok látták is egyszer a kapun át eltávozni, azonban csakhamar visszatért. Később két szomszéd-asszony ment hozzá látogatába s ekkor rémes látvány tárult szemük elé. Zuzulich Pierina fekete ruhába öltözve, cipő nélkül feküdt az ágyon, lába a földre lógott s szája körül mérgező folyadéktól égetett sebek látszóttak. A megmérült asszonyok egyike mihamihelyt észrevette az ágy mellett heverő lysolos üveget, rögtön tudta mi történt. Fellármázta a szomszédokat, majd orvosért küldött. Időközben a rendőrséget is értesítették az öngyilkosságról. Az orvos, mihamihelyt megvizsgálta a leányt, rögtön a mentéshez fogott. Tejet itatott vele, majd el akarták szállítani a kórházba, hogy az öngyilkos leány gyomrát kimossák. Telefonáltatott is a mentőknek, de mire azok megérkeztek, nem volt rájuk szükség: a leány meghalt. Az időközben megérkezett rendőrség a helyszíni szemlénél Bacich Biagionak címzett levelet talált, amit további intézkedésig őrizet alá helyezett. Az öngyilkos leány holtestét a halottas házába szállították. A rendőrség megállapította, hogy az öngyilkosság oka tisztán a leány betegsége és testi hibája volt.

— Az olasz király vagyoni helyzete. Egy angol folyóirat fantasztikus közleményben ismerteti Viktor Emanuel olasz király vagyoni helyzetét, azt irván, hogy Umberto halála óta a király vagyona megkétszereződött és 200 millió lirára tehető. A civillista 18 millió, de az uralkodó oly takarékosan él, hogy ebből csak 10 millió költ. Ezzel szemben Rómában úgy tudják, hogy a király korántsem ilyen gazdag. Szó sem lehet 200 millió vagyonról, legföljebb 30 millióról. A királynak ingatlanai ezek: a Palazzo Margeritha Rómában, az Adavilla Piemontban és három kastély, a megfelelő parkkal. A civillista pedig nem 18, hanem csak 12 millió. Az ugynevezett korona-birtok adómentes; de magánbirtokai után az olasz király éppén úgy megfizeti az adót, mint Itáliának bármely polgára. A király körülbelül egy millió lírát fordít jótékonycélra. Az is tulsz, hogy a király takarékosan él; az udvar feltűnő pompaszeretete ennek éppén az ellenkezőjére enged következtetni.

Távirat ◀▶ Telefon.

A spanyol király Budapesten.

BUDAPEST, okt. 1. Alfonz spanyol király, kinek különvonata ma délelőtt 10 órakor utazott át Bécsen, délután 3 órakor érkezik Budapestre. Az államvasut egy műszaki bizottsága a legutóbbi napokban Marchegg-től kezdve végigvizsgálta a vonalat és csendőrség is őrzi az egész vonalat. Budapesten szintén a legnagyobb óvintézkedéseket fogantatosította a rendőrség. Délután két órakor az egész bevonulási útvonalon beszüntették a kocsi- és gyalogközlekedést. A házak fel vannak lobbogóva.

Madridból érkezett híradás szerint Alfonz spanyol király Ferenc Józsefet kinevezte a spanyol hadsereg tiszteletbeli tábornagyává.

Ferenc Ferdinand a királynál.

BUDAPEST, okt. 1. Ferenc Ferdinand főherceg ma Triesztből Budapestre érkezett és délelőtt magánkihallgatáson jelent meg a királynál.

Aehrenthal Budapesten.

BUDAPEST, okt. 1. Aehrenthal báró külügyminiszter, ki ma reggel Budapestre érkezett délelőtt egy órai kihallgatáson volt a királynál. Később hosszabban tanácskozott Wekerlével.

Pöspöki értekezlet.

BUDAPEST, okt. 1. Ma reggel a hercegprimási palotában konferenciára gyűlt össze a magyar katolikus püspöki kar, melyben elhatározták, hogy Samassa bíbornokot 80-adik születésnapja alkalmából feliratilag üdvözlők. Azután befejezték a katolikus autonómia és a kongresszusra vonatkozó tanácskozásokat, úgy hogy remény van arra, hogy a nagy reformok mihamarább tető alá juttatnak.

Bosznia annexiója.

BUDAPEST, október 1. Hire jár, hogy Aehrenthal báró külügyminiszter a legközelebb összeülő delegációnak Bosznia annexióját fogja javasolni, amelyhez a külügyminiszter már megszerezte az összes érdekelt hatalmak hozzájárulását. Csak Anglia idegengedik eddig az annexióhoz való hozzájárulástól, de remény van arra, hogy álláspontját szintén meg fogja változtatni Ausztria-Magyarország javára.

Merénylet Crnkovics helyettesében ellen.

ZÁGRÁB, okt. 1. Crnkovics belügyi osztályfőnök, helyettes bánt tegnapi délután a Mária Valéria utcában egy Jurisa nevű egyetemi hallgató megtámadta, háromszor arcul ütötte és azután a bánhelyettes kezéből kiszakított bottal ütlegelte. Jurisát a zágrábi rendőrség tegnapelőtt 14 napi fogházra ítélte, mivel a báni palota előtt boros állapotban egy gyalázó gunydaít énekelt. Jurisa Crnkovics osztályfőnöknek tulajdonította a szigorú ítéletet, mivel ismételt összeütközése volt már. Ezért követte el tegnapi bosszúból a merényletet. A jelenet színhelyére összehívott nagy néptömeg tapssal adott tetszésének kifejezést. Mielőtt Jurisát az osztályfőnököt otthagya, még ezt kiáltotta feléje: „Bitang gazember vagy, nem bánhelyettes.”

Jurisa az eset után a Cafe Korso-ba ment és a rendőrségnek telefonon elmondta a merényletet és hozzá tette, hogy a kávéházban várja elfogatását. A kávéház vendégei óvációnban részesítették és a hölgyek virágokkal ajándékozták meg. Midőn nemsokára egy rendőrtiszt több detektívvel megjelent, Jurisát a nép vállán vitte a készen álló fiakkerbe, mely a rendőrségre vitte.

Az ellenzéki lapok rögtön külön kiadások készítéséhez fogtak, de a rendőrség mindenütt megszállotta a nyomdákat és elkobozta a lapokat. Dacára ennek számos külön kiadás a közönség kezébe került.

Jurisa az egyetemi becsületügyi választmány és az akadémiái delegylet elnöke. Este a fogház előtt összegyűlt deákok hangos óvációnban részesítették elzárt társukat.

A szepesi püspök zsarolója.

BUDAPEST, okt. 1. A közönség fokozott óriási érdeklődése mellett folytatta ma a bűntető törvényszék Párty Sándor szepesi püspök zsarolója, Kovács Klotild elleni tárgyalást. Ma mindenképp Hegedüs Saroltát hallgatták

ki. Azután szembesítették Kovács Klotilddal, kinek a tanu szemébe mondta, hogy sohasem voltak a szepesi püspöknél és az egész ékszerhistoria is merő-koholmány. Kovács Klotild a szembesítés alatt halálsápadtan állt helyén. A tárgyalást folytatják. Holnap Párty Sándor szepesi püspök kihallgatására kerül a sor.

Meyer hadnagy Laibachban.

LAIBACH, okt. 1. Meyer hadnagy, ki tudvalevőleg a legutóbbi laibachi tüntetések alkalmával lövettet a népre, tegnap visszatért Laibachba. Hribar polgármester, amint értesült erről, a tartományi főnökhöz ment és elkerülhetetlennek mondta az újabb tüntetéseket, ha Meyert el nem távolítják a városból. A tartományi főnök azonban kérésének nem tehetett eleget.

Este Meyer hadnagy több tisztársával sétálni ment és az utcán szembe találkozott Hirt Ferenccei, az „Agrarier Tagblatt” tudósítójával, aki e lapban erősen támadta és gyalázta Meyert. A hadnagy odament hozzá és szó nélkül többször arcul ütötte Hirtet. Ez botjával védekezni próbált, mire a hadnagy kirántotta kardját. Az elősiető rendőrség tudta csak a vérontást megakadályozni és a küzdő feleket szétválasztani.

Kettős öngyilkossági kísérlet.

BUDAPEST, okt. 1. Brusta Géza műszaki tisztviselő és Lengyel Irma tegnap este egy fővárosi szállóban közös elhatározással revolverrel egymásra lőttek. A férfi haldoklik, Lengyel Irmat súlyosan megsebesülve vitték a kórházba. Azért követték el a tettet, mivel nem lehettek egymáséi.

Anglia Bulgária ellen.

BÉCS, okt. 1. Londonból érkező hírekszerint, az angol kormány a Keleti vasutak megszállítását Bulgária által semmiképp sem hajlandó eltérni és nem fog megelégedni pusztán tiltakozásokkal, hanem szükség esetén parancsot fog adni a főlelközi tengeri hajórajnak, hogy Varna, bolgár kikötő elé vonuljon.

Készülnek Bulgária függetlenítésére.

BÉCS, okt. 1. A „Wiener Allgem. Zeitung”-nak jelentik Szófiából: Az egész bolgár közvélemény erősen fel van izgatva. Azt hiszik, hogy nagy eseményekre készülnek. A kormány állítólag 40 ezer tartalékost mozgósított. A Sobranje a fejedelem visszaérkezése után azonnal összeül és a kormány az első ülésben rendkívül nagy horderejű kijelentéseket fog tenni.

Gyengéséget

még ha betegség után való szervi betegség is, könnyen le lehet győzni, valamint az egészséget és az erőt gyorsan s biztosan helyre lehet állítani a SCOTT-féle Emulsió által.

Kényes iny és nyomor

a mely nem bírja el a közönséges csukamájolajat, a

SCOTT-féle Emulsiót

eszményi gyógyszerként fogadja.

Ehhez még az az előny is járul, hogy háromszorta táplálóbb, mint a közönséges csukamájolaj.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

Első fiumei magyar uri és női fodrász terem az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végeztetnek.

Az uri teremben pontos és jó kiszolgálás.

Helyiség változás.

Bátorkodom a n. é. közönséggel tudatni, hogy az eddig a Via Andrassyban fennállt

kávé- és tejszarnokomat

a Piazza Elisabetta és Via Adamich sarkára (az Adria palotával szemközt) helyeztem át.

A n. é. közönség szíves pártfogást kéri tisztelettel
Telefon 534. Fleischhacker C.

Vegytisztító és szabóműhelyemet

ház lerombolása miatt áthelyeztem

Via Cappuccini 6.

A n. é. közönség további bizalmát és nagy megrendelését várva tisztelettel

Löwinger Mór.

Levelező-Lap hívásra készséggel házhoz megyek.

Élő virágcsokrot,

koszorút, virágdiszítést bármely alkalomra izlésesen s olcsón készít Kovács Teréz virágkereskedése Fiume, Corsia Deák 30 (az Ossoinak-ház kapubejárójában).

Cserepes növényben nagy választék.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Globus Hirlapügynökség.

Újság-elárusítás rögtön a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca
(az Europa szálló közelében).

Végeladás.

A felszámolás alatt levő Fiumei Butorgyár Részv. Társ. (Via Macello 6) mindennemű szalon-irodai s kávéházi széket s egyéb butorberendezéseket mélyen leszállított áron ad el.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

F I U M E.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEJY.

VELENCE

Hôtel Royal Danieli. Elsőrangú ház a Riva Schiavonin. Teljesen újjáalakítva, új fürdő- és toalette-helyiségekkel s remek csarnokkal. Vasuti jegyelárusító és podgyász-szállító iroda a házban.

Grand Hôtel. A Canal Grande legszebb részében, nagy terrasszal, 250 szobával, 30 teremmel, toalette- s fürdő-helyiségekkel. A régi velencei paloták pazar fényével egyesíti a legmodernebb kényelmet. Kétféle francia konyha.

Hôtel Regina (Rome et Suisse). Gyönyörű fekvéssel, terrasszal, téli kerttel, olvasó és dohányzó termekkel, a melyek mind a Canal Grandera tekintenek. — Felhuzó. — Villanyvilágítás s gőzfűtés minden szobán. Teljesen újjáalakítva. — Mérsékelt árak. —

Viktoria szálló. Központi fekvéssel, 2 percre a Szt. Márk tértől. 200 szoba. — Olvasó s dohányzó termek. — Felhuzó. — Gőzfűtés s villanyvilágítás. — Elsőrendű étterem. — Igen mérsékelt árak. — Omnibus az állomásnál.

Beaurivage szálló és penzió. A Riva Schiavoni a Doge palota mellett. Teljesen újonnan felszerelve és hosszú tartózkodásokra minden kényelemmel ellátva. — Mérsékelt árak. —

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Telefon száma 19.

Raktárak: Via delle Pile 4 és Scoglietto 2. sz.

ajánlják dusan felszerelt raktárakat hazai gyártmányu

Excelsior zománcedényekben

Berndorfi Krupp-féle nickel-edényekben

és mindenféle konyha- és háztartási cikkekben.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyei jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrássy I. sz.

az általánosan elismert legolcsóbb bevásárlási forrás férfi és női divatcikkek és rövidáruban.

Nattich: Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi gyártmányok.

Grande kávéház

Fiume, Piazza Andrássy

(a Corso végén.)

Elsőrendű kávéház.

Europa kávéház

— Fiume, Adamich-tér és Corso sarkán —

Magyar lapok! — Modern kényelem!

ÓH JAJ!

Megfojt az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszerár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható Fiumében: Accurti Károly, Babié Hinko, Mizzan Adorján Prodam János, Prodam F. Schindler Adolf gyógytárakban, Rosenkört Gusztáv

ELJEN!

Egger-mellpasztillája! csakhamar meggyógyított

ELSO FIUMEI

RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér

H. Schönberg fertiszabó.

ADRIA ÉTTEREM

— FIUME, —

Piazza Elisabetta. o—o—o Via Adamich

A város központjában.

Idegenek találkozó helye.

Kétféle konyha.

Minden időben friss halak.

HIRDETÉSEK felvétetnek a kiadóhivatalban.

ABBZIA

VILLA MELANIE

Szabados penzió

Előkelő magyar otthon közvetlenül a tenger partján saját fürdővel és kitűnő konyhával. — Mérsékelt árak. Kívánatra díjtalan prospektus.

Első fiumei magyar szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett. Szigorú pontosság s kiváló szakértelem.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

ALTBERGER IGNÁCZ.

Fiume, Via Sanità Adria Palota.

TELEFON 923.

Ha szereti az egészségét, használjon kizárólag aluminium konyhaedényeket!

tisztá alumíniumfémből, a melyekkel fűtőanyagban 40%-ot takarít meg.

IEGYEDÜLI FŐRAKTÁROS

LEONESSA VINCENZO

Via Andrássy 17. — FIUME — Via Andrássy 17.

SPORT VENDÉGLŐ

Fiume, via Germania 2 a Jellačić kaszárnya mellett.

Izletes magyar konyha. — Kitűnő borok.

Kőbányai Polgári Sör.

KUMIN FERENCZ vendéglős.